

ע"פ 97/17 - מדינת ישראל נגד מוחמד מורסי, בילאל עאשור

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 97/17

לפני: כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שהם

המערערת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבים: 1. מוחמד מורסי
2. בילאל עאשור

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום
05.12.2016 בת"פ 43202-05-16 שניתן על ידי כבוד
השופט ד' פיש

תאריך הישיבה: כ"ה בטבת התשע"ז (23.01.2017)

בשם המערערת: עו"ד עילית מידן

בשם משיב 1: עו"ד רונן אביב

בשם משיב 2: עו"ד מהאר תלחמי

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

עמוד 1

השופט נ' הנדל:

1. מונח בפנינו ערעור מטעם המדינה על קולת עונש המאסר בפועל שנגזר על שני המשיבים. משיב 1 הודה בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון שלא התייחס לעניין העונש, שייחס לו עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין. משיב 2 הודה בסיוע לשתי עבירות אלה. בעקבות המקרה נפגע ואושפז אחר, ואף עבר ניתוח. בית המשפט המחוזי גזר על משיב 1, בין היתר, עונש מאסר בפועל של 24 חודשים, והפעלת עונש מאסר מותנה של שנה - מחציתו בחופף ומחציתו במצטבר. כך שעליו היה לרצות 30 חודשי מאסר. ואילו על משיב 2 הושת עונש מאסר בפועל של תשעה חודשים. האחרון סייע למשיב 1 תוך שימוש ברכב. הצדדים לא הסתייגו מהיחס שבין שני העונשים. עם זאת, המדינה, כאמור, סבורה כי יש להחמיר בעונש המאסר של שניהם, בניגוד לעמדת הסניגורים.

2. נאמר כבר עתה כי יש ממש בערעור זה. לולא נתון מסוים, שנציג מיד, היה מקום לקבל את ערעור המדינה. אלא שמשיב 2 סיים לרצות את עונש המאסר שהושת עליו. גזר הדין ניתן ביום 5.12.2016. הערעור הוגש כחודש ימים לאחר מכן. משיב 2 שוחרר ביום 10.1.2017. עולה כי ביום שחרורו מן המאסר כנראה אף לא ידע שהוגש ערעור. אין אנו מתעלמים מן העומס המוטל על המדינה ומסד הזמנים להגשת ערעור בתיק זה. אך ניתן היה להגיש ערעור כבר בחודש דצמבר, ולבקש לקבוע מועד מוקדם לדין בו. הדבר לא נעשה.

אם זהו המצב, אין מקום, בתיק דנן, לקבל את הערעור. כלל מושרש הוא כי בית המשפט ידרוש רף גבוה יותר בטרם יורה על שליחת אדם, שסיים לרצות את עונש המאסר, להמשך מאסר במסגרת הליכי הערעור. עקרון ההסתמכות של הנאשם על מעשי המדינה - הצד החזק בהליך הפלילי - הוא בעל משקל. תוצאה אחרת תוסיף חומרה לא מכוונת ובלתי הולמת לעונש שנגזר, שניתן היה למנעה. אם כך המצב, נדמה כי מכוח עקרון אחידות הענישה לא יהא זה נכון להחמיר רק בעונשו של משיב 1, תוך הותרת עונשו של משיב 2 על כנו. ודוק, אין מדובר בכללים אבסולוטיים. יתכן מקרה שבו על אף סיום ריצוי עונש המאסר של משיב, בית המשפט שלערעור יורה על החזרתו לבית הסוהר לשם המשך המאסר. כך גם ביחס לעקרון אחידות הענישה. במה דברים אמורים? במצב בו העונש שערכאת הערעור סברה כי ראוי להשית שונה באופן ממשי מזה שנגזר על המשיב בערכאה הראשונה. באופן זה נוצר איזון בין הכללים שהוזכרו.

יש להדגיש כי ערכאת הערעור תשקול היטב הטלת מאסר גם בנסיבות מעין אלה. כשם שיש חשיבות לשמירה על האינטרס הציבורי, בדמות הטלת עונשי מאסר ראויים - כך גם יש לשמור על האינטרס של העבריין באי-הטלת מאסר במקרים כאלה, גם בשל הכלל שאין זו דרכה של ערכאת הערעור למצות את העונש. למעשה, שיקול אחרון זה אף הוא חלק מהאינטרס הציבורי. בענייננו, הפער בין העונש שהושת על משיב 2 והעונש שהיה ראוי להשית עליו בערכאת הערעור אינו ממשי במידה המצדיקה את השבתו לבית הסוהר לאחר ששוחרר. מסקנה זו, בנסיבות העניין, משליכה על קבלת הערעור לגבי משיב 1. כאמור, שני הצדדים סבורים כי יש לשמור על היחס שנקבע בין עונשי המאסר בפועל שהושתו על שני המשיבים, ההולמים את הפער בין חומרת מעשיהם.

3. סוף דבר, ולא בלי היסוס, אנו מורים על דחיית הערעור.

ניתן היום, כ"ה בטבת התשע"ז (23.1.2017).

עמוד 2

שופט

שופט

שופט
